

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
ANTHONYHO MICHAELA COLLINSE
přednesené dne 1. února 2024¹

Věc C-53/23

**Asociația „Forumul Judecătorilor din România“,
Asociația „Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor“
proti**

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Procurorul General al României

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Curtea de Apel Pitești (Odvolací soud v Pitești, Rumunsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Právní stát – Nezávislost soudnictví – Článek 2 SEU – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Články 12 a 47 Listiny – Usnesení o určení státních zástupců, kteří povedou vyšetřování podezření z trestných činů a korupce a zahájí řízení proti soudcům a státním zástupcům – Žaloba sdružení soudců a státních zástupců znějící na částečné zrušení tohoto usnesení – Aktivní legitimace sdružení k podání žaloby – Požadavek subjektivního práva nebo oprávněného soukromého zájmu podle vnitrostátního práva“

Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nastoluje dosud neřešenou otázku unijního práva. Mohou se sdružení soudců a státních zástupců založená s cílem podporovat nezávislý, nestranný a účinný soudní systém² odvolávat na článek 2 a čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s články 12 a 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) pro účely prokázání aktivní legitimace k podání žaloby na podporu těchto cílů u vnitrostátního soudu?

Právní rámec – vnitrostátní právní úprava

2. Článek 8 odst. 1¹ Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ (zákon č. 554/2004 o soudním řádu správním) ze dne 2. prosince 2004³ stanoví:

„Fyzické a právnické osoby soukromého práva mohou podat žalobu na ochranu oprávněného veřejného zájmu pouze podpůrně, pokud je újma na oprávněném veřejném zájmu logickým důsledkem porušení subjektivního práva nebo oprávněného soukromého zájmu.“

¹ – Původní jazyk: angličtina.

² – Sdruženími jsou Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ (sdružení „Fórum soudců v Rumunsku“) a Asociația „Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor“ (sdružení „Hnutí na obranu stavu státních zástupců“) (dále jen „žalobci“).

³ – *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 1154 ze dne 7. prosince 2004 (dále jen „zákon č. 554/2004“).

3. V březnu roku 2022 vstoupil v platnost Legea nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (zákon č. 49/2022 o zrušení Úseku pro vyšetřování trestných činů spáchaných v rámci soudnictví a o změně zákona č. 135/2010, trestní řád)⁴. Tento zákon zrušil Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție (Úsek pro vyšetřování trestných činů spáchaných v rámci soudnictví; dále jen „SIIJ“) v rámci Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Státní zastupitelství při Nejvyšším kasačním soudu, Rumunsko; dále jen „PÎCCJ“). Zákon č. 49/2022 také přenesl odpovědnost za vyšetřování a stíhání všech trestných činů, včetně korupce, které byly údajně spáchány soudci a státními zástupci, na Trestněprávní úsek PÎCCJ, respektive na státní zastupitelství působící u odvolacích soudů, a to v závislosti na soudní instanci, u které předmětní soudci nebo státní zástupci působí.

4. Podle čl. 3 odst. 3 zákona č. 49/2022 Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Procurorul General al României (nejvyšší státní zástupce státního zastupitelství při Nejvyšším kasačním soudu, Rumunsko; dále jen „žalovaný“) určuje na návrh pléna Consiliul Superior al Magistraturii (Nejvyšší rada soudnictví, Rumunsko; dále jen „CSM“) státní zástupce pro zahájení trestního řízení ve věci takových trestných činů. Ministr spravedlnosti je členem CSM. Žalovaný vydal usnesení č. 108/2022 ze dne 3. června 2022, kterým určil několik státních zástupců k zahájení trestního řízení podle zákona č. 49/2022 (dále jen „napadené usnesení“). Uvedené usnesení bylo přijato na návrh pléna CSM⁵.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

5. Žalobci jsou neziskové, nevládní, apolitické právnické osoby soukromého práva. Jejich stanovy uvádějí, že jsou založeny mimo jiné za účelem zajistit nezávislý, nestranný a účinný systém soudnictví a zavést, podporovat, koordinovat a provádět projekty zaměřené na zlepšování, modernizaci a reformu soudnictví.

6. Návrhem došlým Curtea de Apel Pitești (Odvolací soud v Pitešti, Rumunsko) dne 5. srpna 2022 podali žalobci žalobu na soudní přezkum, kterou se domáhali částečného zrušení napadeného usnesení. Napadají mimo jiné určení několika státních zástupců v rámci PÎCCJ, kteří mají vyšetřovat a stíhat všechny trestné činy údajně spáchané soudci a státními zástupci. Žalobci tvrdí, že zákon č. 49/2022, který je právním základem napadeného usnesení, je v rozporu s článkem 2, čl. 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU, jakož i přílohou IX Aktu o podmínkách přistoupení⁶ a rozhodnutím Komise 2006/928/ES⁷, jak je vykládá Soudní dvůr v rozsudku ve věci Asociația „Forumul Judecătorilor din România“⁸.

⁴ – *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 244 ze dne 11. března 2022 (dále jen „zákon č. 49/2022“).

⁵ – Hotărârea nr. 63/3 mai 2022 (Rozhodnutí č. 63 ze dne 3. května 2022).

⁶ – Akt o podmínkách přistoupení Bulharské republiky a Rumunska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2005, L 157, s. 203, dále jen „Akt o podmínkách přistoupení“).

⁷ – Rozhodnutí Komise ze dne 13. prosince 2006, kterým se zřizuje mechanismus pro spolupráci a ověřování pokroku Rumunska při dosahování specifických referenčních cílů v oblasti reformy soudnictví a boje proti korupci (Úř. věst. 2006, L 354, s. 56; dále jen „rozhodnutí o MSO“). Rozhodnutím Komise (EU) 2023/1786 ze dne 15. září 2023, kterým se zrušuje rozhodnutí 2006/928/ES, kterým se zřizuje mechanismus pro spolupráci a ověřování pokroku Rumunska při dosahování specifických referenčních cílů v oblasti reformy soudnictví a boje proti korupci (Úř. věst. 2023, L 229, s. 94), bylo rozhodnutí o MSO zrušeno s účinností od 8. října 2023. Rozhodnutí o MSO se na spor projednávaný předkládajícím soudem použilo *rationae temporis*.

⁸ – Rozsudek ze dne 18. května 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a další (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393; dále jen „rozsudek Asociația ‚Forumul Judecătorilor din România‘“).

7. Žalobci tvrdí, že obvinění z korupce vznesená vůči soudcům a státním zástupcům by vzhledem k jejich zvláštní povaze měla být vyšetřována a stíhána specializovanými státními zástupci, kteří jsou odborníky na boj proti korupci a mají dostatečné prostředky k řádnému provedení tohoto úkolu. Žalobci mají výhrady proti účasti pléna CSM na postupu, které vede k určení osob pověřených provedením tohoto úkolu. Dále tvrdí, že tento postup nezajišťuje, aby byli státní zástupci určení na základě zásluh nebo aby byli nezávislí. Konečně tvrdí, že Direcția Națională Anticorupție (Národní ředitelství pro boj proti korupci, Rumunsko; dále jen „DNA“) – které se specializuje na boj proti korupci v Rumunsku a je strukturálně nezávislé na PÎCCJ⁹ – by mělo být pověřeno vyšetřováním a stíháním takovýchto trestných činů.

8. Žalovaný vznesl námitku nepřijatelnosti žaloby z důvodu, že žalobci nemají aktivní legitimaci k podání žaloby na soudní přezkum napadeného usnesení. Podle žalovaného se uvedená žaloba opírá o oprávněný veřejný zájem, a nikoli o subjektivní právo nebo oprávněný soukromý zájem, jak vyžaduje vnitrostátní právo. Vzhledem k tomu, že se napadené usnesení nedotýká žalobců ani jejich cílů, ale spíše státních zástupců, kteří jsou na jeho základě určováni, žalobci nemají subjektivní právo ani oprávněný soukromý zájem na napadení jeho platnosti, a nemohou se proto za tímto účelem dovolávat oprávněného veřejného zájmu.

9. Žalobci vyvozují svou aktivní legitimaci ze skutečnosti, že jejich hlavní činností je hájit postavení soudců a státních zástupců, podporovat práva a hodnoty těchto profesí a „bránit nezávislost soudnictví ve státě, který se řídí zásadami právního státu“. Stanovy Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ předpokládají zahájení určitých soudních řízení za účelem dosažení těchto cílů.

10. Předkládající soud uvádí, že v souladu s čl. 1 odst. 1 zákona č. 554/2004 se může každá osoba obrátit na příslušný soud a domáhat se zrušení správního aktu orgánu veřejné moci, který se nepříznivě dotýká jejich oprávněných zájmů. Článek 2 zákona č. 554/2004 stanoví, že oprávněný zájem může mít soukromou nebo veřejnou povahu. Článek 8 odst. 1¹ zákona č. 554/2004 v podstatě stanoví, že fyzické a právnické osoby soukromého práva se mohou dovolávat veřejného zájmu za účelem podání žaloby pouze tehdy, je-li tento zájem přímo spojen se subjektivním právem nebo s oprávněným soukromým zájmem, který mají. Předkládající soud poznamenává, že v letech 2016 a 2017 rumunské soudy uznaly, že žalobci mají zájem na zahájení řízení za účelem posílení nezávislosti soudnictví a zachování postavení profesí soudců nebo státních zástupců¹⁰.

⁹ – Viz čl. 93 odst. 1 Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară (zákon č. 304/2022 o organizaci soudního systému), zveřejněného v Monitorul Oficial al României, část I, č. 1104 ze dne 16. listopadu 2022.

¹⁰ – Viz například občanskoprávní rozsudky č. 1475 ze dne 29. dubna 2016; č. 2949 ze dne 14. července 2017, a č. 3192 ze dne 24. října 2016 Curtea de Apel București – Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal (Odvolací soud v Bukurešti – osmý senát pro správní a daňové spory, Rumunsko) (dále jen „rozsudky č. 1475, č. 2949 a č. 3192“). Soudní dvůr v rozsudku Societatea Civilă Profesională de Avocați AB & CD (C-252/22, EU:C:2024:13, body 44 až 48) zkoumal články 1, 2 a 8 zákona č. 554/2004 v kontextu, kdy profesní občanská společnost advokátů namítala aktivní legitimaci k podání žaloby na zrušení rozhodnutí o schválení územního plánu a stavebního povolení pro skládku. Na rozdíl od projednávané věci, která se týká právního státu a nezávislosti soudnictví, uvedený rozsudek se týká především Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsané v Aarhusu dne 25. června 1998 a schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1; dále jen „Aarhuská úmluva“).

11. V rozsudku č. 8 Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud, Rumunsko)¹¹ uvedl:

„Pro účely jednotného výkladu a uplatňování článku 1, čl. 2 odst. 1 písm. a), r) a s) a čl. 8 odst. 1¹ a 1² zákona č. 554/2004, ve znění pozdějších změn a doplňků, se stanoví:

Při přezkumu zákonnosti správních aktů na žádost sdružení jakožto dotčených společenských subjektů se lze dovolávat oprávněného veřejného zájmu pouze podpůrně k oprávněnému soukromému zájmu, přičemž tento zájem vyplývá z přímé souvislosti mezi správním aktem, který je předmětem přezkumu zákonnosti, a přímým účelem a cíli sdružení podle jeho stanov.“

12. V návaznosti na tento rozsudek Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud) konstatoval, že sdružení soudců nebo státních zástupců nemají aktivní legitimaci k podání žaloby znějící na zrušení rozhodnutí CSM týkajících se mimo jiné určení soudců, asistentů soudců a vrchního inspektora Inspectia Judiciară (soudní inspekce, Rumunsko)¹². K tomuto závěru dospěl z toho důvodu, že v těchto řízeních se žalobci snažili opřít o veřejný, a nikoli soukromý oprávněný zájem.

13. Na základě širokého výkladu pojmu „oprávněný soukromý zájem“ definovaného v rozsudku č. 8 má předkládající soud za to, že vzhledem k tomu, že žalobci tvrdí, že napadené usnesení provádí právní předpisy, které ohrožují boj proti korupci, a tím porušují závazky Rumunska vůči Evropské unii, může existovat dostatečná souvislost mezi cíli žalobců, jak jsou uvedeny v jejich stanovách, a napadeným usnesením, v důsledku níž mají žalobci oprávněný soukromý zájem potřebný k podání žaloby. Podle restriktivního výkladu rozsudku č. 8 však žalobci mají pouze oprávněný veřejný zájem, a nejsou tudíž aktivně legitimováni k podání žalob v daných řízeních.

14. Vzhledem k tomu, že žalobci tvrdí, že došlo k porušení unijního práva, předkládající soud má za to, že se domáhají účinné soudní ochrany v oblasti pokryté unijním právem. Předkládající soud se táže, zda restriktivní výklad pojmu „oprávněný soukromý zájem“, který by omezil okruh žalob, jež mohou podávat taková sdružení, jako jsou žalobci, porušuje článek 2 a čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s články 12 a 47 Listiny. Předkládající soud rovněž žádá o objasnění, zda nepřenesení odpovědnosti za vyšetřování a stíhání obvinění z korupce soudců a státních zástupců na DNA v návaznosti na zrušení SIIJ porušuje článek 2, čl. 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, jakož i přílohu IX Aktu o podmínkách přistoupení a rozhodnutí o MSO.

15. Za těchto okolností se Curtea de Apel Pitești (Odvolací soud v Pitešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání článek 2 a čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s články 12 a 47 [Listiny] omezení možnosti profesních sdružení soudců podávat určité žaloby – za účelem podpory a ochrany nezávislosti soudců a právního státu, jakož i ochrany postavení této profese – zavedením podmínky, že musí existovat oprávněný soukromý zájem, který byl nadměrně omezen, a to na základě závazného rozhodnutí Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud), na které navazuje vnitrostátní praxe v případech podobných tomu, v němž je formulována tato otázka, přičemž se vyžaduje přímá souvislost mezi správním aktem, který

¹¹ – Rozsudek č. 8 Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud) ze dne 2. března 2020, zveřejněný v *Monitorul Oficial al României*, část I, č. 580 ze dne 2. července 2020 (dále jen „rozsudek č. 8“). Předkládající soud uvedl, že rozsudek č. 8 byl vydán v návaznosti na opravný prostředek v zájmu zákona podaný podle článku 517 Codul de procedură civilă (občanský soudní řád). S výhradou ověření předkládajícím soudem se jeví, že rozsudek č. 8 je závazný pro nižší soudy i pro Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud).

¹² – Viz například rozsudky č. 4524 ze dne 7. října 2021, a č. 4462 ze dne 6. října 2021 vydané správním a daňovým senátem Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud) (dále jen „rozsudky č. 4524 a č. 4462“).

podléhá soudnímu přezkumu zákonnosti, a přímým účelem a cíli profesních sdružení soudců stanovenými v jejich stanovách v případech, kdy taková sdružení usilují o získání účinné soudní ochrany v oblastech, na něž se vztahuje unijní právo, v souladu s obecným účelem a cíli stanovenými ve stanovách sdružení?

- 2) V závislosti na odpovědi na první otázku, brání článek 2, čl. 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, příloha IX [Aktu o podmínkách přistoupení] a [rozhodnutí o MSO] takové vnitrostátní právní úpravě, která omezuje pravomoc [DNA] tím, že svěřuje výlučnou pravomoc vyšetřovat trestné činy korupce (v širším smyslu) spáchané soudci a státními zástupci určitým státním zástupcům, kteří jsou konkrétně určeni (nejvyšším státním zástupcem Rumunska, na návrh pléna [CSM]) v rámci státního zastupitelství při Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační soud), respektive státních zastupitelství při Curțile de Apel (odvolací soudy), přičemž tito státní zástupci mají pravomoc i pro jiné kategorie trestných činů spáchaných soudci a státními zástupci?“

Řízení před Soudním dvorem

16. Písemná vyjádření předložili Asociația „Forumul Judecătorilor din România“, žalovaný, Rumunsko a Evropská komise.

17. Před tím, než Soudnímu dvoru navrhnu na základě jeho žádosti, jak má odpovědět na první otázku, budu se nejprve zabývat námitkami vznesenými proti pravomoci Soudního dvora a přípustnosti předběžných otázek.

Posouzení

Pravomoc Soudního dvora a přípustnost první otázky

K vyjádřením

18. Žalovaný tvrdí, že vzhledem k tomu, že se žalobci nedovolávají žádného práva chráněného unijním právem, Soudní dvůr nemá pravomoc rozhodnout o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Řízení před předkládajícím soudem i otázky, které předkládající soud klade Soudnímu dvoru, se týkají výlučně výkladu vnitrostátního práva a mají hypotetickou povahu¹³. Žaloba podaná u předkládajícího soudu je „pilotním případem“ nebo „nástrojem“, jehož cílem bylo podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU.

19. Rumunsko tvrdí, že první otázka je nepřijatelná, neboť předkládající soud neobjasnil přesně skutkové okolnosti věci, kterou projednává, a zejména neuvedl, jak a na jakém základě je omezeno právo žalobců na přístup k soudu. Není jasné, zda toto potenciální omezení má podklad v zákoně č. 554/2004, rozsudku č. 8 nebo v restriktivním výkladu tohoto rozsudku. Vzhledem k tomu, že sám předkládající soud se domnívá, že mezi napadeným usnesením a cíli žalobců existuje přímá souvislost, patrně z toho vyplývá, že žaloba žalobců je z hlediska vnitrostátního práva přípustná, a tudíž by odpověď na první otázku postrádala smysl¹⁴.

¹³ – Rozsudek ze dne 11. března 1980, Foglia (104/79, EU:C:1980:73, bod 11).

¹⁴ – Rumunsko odkazuje na body 47 a 51 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, v nichž předkládající soud podle všeho konstatuje, že podmínka přímé souvislosti mezi napadeným usnesením a cíli žalobců uvedenými v jejich stanovách je splněna.

Analýza

20. Ze shrnutí argumentů žalobců v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalovaný, se žaloba podaná k předkládajícímu soudu opírá o unijní právo. Žalobci se dovolávají článku 2 a čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s články 12 a 47 Listiny, přílohy IX Aktu o podmínkách přistoupení a rozhodnutí o MSO a žádají o jejich výklad. Důvody, které vedly předkládající soud k podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a otázky, jež položil Soudnímu dvoru, odrážejí význam unijního práva pro vyřešení sporu, který mu byl předložen. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru rovněž nevyplývá žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že spor v původním řízení je jakkoli vykonstruovaný nebo hypotetický¹⁵.

21. Tvrzení žalovaného, že se žalobci nedovolávají žádného práva chráněného unijním právem, se týká podstaty první otázky předkládajícího soudu vztahující se k aktivní legitimaci. Povaha této námitky znemožňuje odůvodnit závěr o nepřipustnosti první otázky¹⁶. Na rozdíl od toho, co tvrdí Rumunsko, mám za to, že předkládající soud podrobně vylíčil skutkové okolnosti sporu, který mu byl předložen a který jej přivedl k podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, čímž plně vyhověl požadavkům čl. 94 písm. a) jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie.

22. Pokud jde o tvrzení Rumunska, že odpověď na první otázku postrádá smysl, je pravda, že předkládající soud má za to, že žalobci jsou v projednávané věci aktivně legitimováni a že i jiné rumunské soudy uznaly jejich aktivní legitimaci v řízeních zahájených za účelem posílení nezávislosti soudnictví¹⁷. Předkládající soud nicméně zdůraznil, že existují i případy, kdy byl rozsudek č. 8 vykládán natolik restriktivně, že upřel žalobcům aktivní legitimaci k podání takových žalob¹⁸. Postačí konstatovat, že žalovaný se na podporu svého argumentu o nedostatku aktivní legitimace žalobců odvolával před předkládajícím soudem na rozsudek č. 8.

23. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr odmítl jednotlivé námitky vznesené ohledně jeho pravomoci a přípustnosti první otázky.

K věci samé

24. První otázka se týká vztahu mezi právem na účinnou soudní ochranu před vnitrostátními soudy podle unijního práva a vnitrostátních právních předpisů o aktivní legitimaci. Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 2 a čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s články 12 a 47 Listiny brání vnitrostátní právní úpravě aktivní legitimace, která vyžaduje, aby sdružení soudců prokázala, že mají oprávněný soukromý zájem¹⁹ na žalobách znějících na zrušení aktů, o nichž tvrdí, že jsou neslučitelné s nezávislostí soudnictví a právním státem²⁰.

25. Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ani z vyjádření zúčastněných není zřejmé, zda a případně za jakých podmínek mají žalobci podle vnitrostátního práva aktivní legitimaci k vedení řízení o soudním přezkumu před rumunskými soudy. Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a Rumunsko tvrdí, že z hlediska rumunského práva mají žalobci aktivní legitimaci

¹⁵ – Viz například rozsudek ze dne 11. března 1980, Foglia (104/79, EU:C:1980:73).

¹⁶ – Rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblica (C-896/19, EU:C:2021:311, bod 33 a citovaná judikatura).

¹⁷ – Viz například rozsudky č. 1475, č. 2949 a č. 3192.

¹⁸ – Viz například rozsudky č. 4524 a č. 4462.

¹⁹ – Oprávněného veřejného zájmu se lze dovolávat i tehdy, když je přímo spojen se subjektivním právem nebo s oprávněným soukromým zájmem.

²⁰ – První otázka uvádí, že požadavek oprávněného soukromého zájmu „byl nadměrně omezen“.

pro vedení řízení před předkládajícím soudem. V souladu s rozsudkem č. 8 mají žalobci oprávněný soukromý zájem na projednávání žalobě na soudní přezkum napadeného usnesení, neboť existuje souvislost mezi touto žalobou a cíli žalobců stanovenými v jejich stanovách. Žalovaný tvrdí, že rumunská judikatura stanoví dodatečnou podmínku, podle které musí sdružení prokázat, že akt, který je předmětem přezkumu, se dotýká jejich existence jakožto právnických osob, jejich vlastnictví, jejich podmínek fungování nebo dosažení jejich cílů.

26. Žalobci podali k rumunským soudům několik žalob za účelem dodržování zásad právního státu, přičemž některé z nich byly předmětem žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce²¹. Není jasné, proč žalovaný v projednávání věci zpochybňuje aktivní legitimaci žalobců podle vnitrostátního práva, když bylo konstatováno, že tito žalobci mají aktivní legitimaci k podání takových žalob k rumunským soudům. Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ dále uvádí, že Soudní dvůr nevznesl námitky proti přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, na jejímž základě byl vydán rozsudek ve věci Asociația „Forumul Judecătorilor din România“.

27. V tomto ohledu postačuje konstatovat, že Soudnímu dvoru v zásadě nepřisluší vznášet námitky proti přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jestliže se má za to, že je tato žádost v souladu s článkem 94 jednacího řádu. Na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem se vztahuje domněnka relevance. Předkládajícímu soudu přísluší vymežit skutkový a právní rámec, včetně posouzení přípustnosti žaloby, která mu byla předložena, jakožto otázky vnitrostátního práva²².

K účinné soudní ochraně práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a k procesní autonomii členských států

28. Dodržování zásad právního státu je jednou ze společných hodnot zakotvených v článku 2 SEU. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, který ukládá členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné soudní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie, je konkrétním vyjádřením této hodnoty. Účinná soudní ochrana práv, která pro jednotlivce vyplývají z unijního práva, představuje obecnou zásadu, která vyplývá z ústavních tradic společných členským státům a je zakotvena v člancích 6 a 13 EÚLP a potvrzena v článku 47 Listiny. Posledně uvedené ustanovení je tedy třeba zohlednit při výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU²³. Podle článku 47 Listiny má každý, jehož práva zaručená unijním právem byla porušena, právo na to, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem²⁴.

²¹ – Viz například případy, které vedly k vydání rozsudku ve věci Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a rozsudku ze dne 7. září 2023, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ (C-216/21, EU:C:2023:628).

²² – Obdobně viz rozsudek ze dne 6. října 2015, Târșia (C-69/14, EU:C:2015:662, body 12 a 13 a citovaná judikatura).

²³ – Rozsudky ze dne 6. října 2021, W. Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – jmenování) (C-487/19, EU:C:2021:798, bod 102 a citovaná judikatura), a ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235, bod 89).

²⁴ – Rozsudek ze dne 6. října 2021, W. Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – jmenování) (C-487/19, EU:C:2021:798, bod 122). Zatímco článek 47 Listiny přispívá k dodržování práva na účinnou soudní ochranu každého jednotlivce uplatňujícího v určité věci právo, které pro něj vyplývá z unijního práva, čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU má za cíl zajistit, aby systém prostředků zavedený každým členským státem zaručoval účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem, a to bez ohledu na situaci, ve které členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny: rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblica (C-896/19, EU:C:2021:311, body 36, 45 a 52). Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, jakož i článek 47 Listiny mají přímý účinek a přiznávají jednotlivcům práva, kterých se mohou dovolávat před vnitrostátními soudy: rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – žaloby) (C-824/18, EU:C:2021:153, body 145 a 146; dále jen „rozsudek A. B.“).

29. Členským státům přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení za účelem zajištění účinné soudní ochrany v oblastech, na které se vztahuje unijní právo. Je na členských státech, aby určily soudy nebo orgány příslušné k přezkumu platnosti vnitrostátních ustanovení, stanovily prostředky a postupy, které umožňují platnost těchto ustanovení zpochybnit a v případě opodstatněnosti žaloby uvedená ustanovení zrušily a určily účinky takového zrušení²⁵.

30. Ačkoli členské státy musí zajistit účinnou soudní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem, v případě neexistence unijních pravidel v dané oblasti unijní právo nevyžaduje, aby členské státy přijaly zvláštní systém opravných prostředků nebo procesních podmínek soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva²⁶, za předpokladu, že opravné prostředky a řízení, které jsou za tímto účelem k dispozici, jsou v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity. Procesní podmínky soudních řízení určené k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, nesmějí být proto méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení stanovených pro ochranu práv vyplývajících z vnitrostátního právního řádu (zásada rovnocennosti), a nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity). Tyto požadavky jsou rovněž založeny na zásadě loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 SEU²⁷.

31. S výhradou ověření předkládajícím soudem mám za to, že jelikož se zákon č. 554/2004 a rozsudek č. 8 vztahují jak na žaloby založené na vnitrostátním právu, tak na unijním právu podané u rumunských soudů, v projednávané věci přichází v úvahu pouze zásada efektivity. Podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny je nesporné, že členské státy musí účinně chránit právo na účinnou soudní ochranu práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva²⁸. Tento přístup odráží a slaďuje zásady subsidiarity a proporcionality stanovené v článku 5 SEU, procesní autonomii členských států²⁹, jakož i právo na účinnou soudní ochranu³⁰.

Právo na účinnou soudní ochranu musí být spojeno s právem přiznaným unijním právem

32. Soudní dvůr v rozsudku Inuit³¹ zdůraznil, že Smlouva o FEU ani článek 19 SEU nevyžadují vytvoření jiných právních prostředků, než jsou ty, které již zavedlo vnitrostátní právo, za účelem dodržování unijního práva před vnitrostátními soudy. Jinak je tomu pouze tehdy, když struktura vnitrostátního právního řádu nestanoví žádný procesní prostředek umožňující, byť incidenčně,

²⁵ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. prosince 2018, Minister for Justice and Equality a Commissioner of An Garda Síochána (C-378/17, EU:C:2018:979, bod 34).

²⁶ – Rozsudek ze dne 6. května 2010, Club Hotel Loutraki a další (C-145/08 a C-149/08, EU:C:2010:247, bod 74 a citovaná judikatura).

²⁷ – Není-li stanoveno jinak, unijní právo neukládá členským státům žádný zvláštní soudní model: rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 130).

²⁸ – Viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 115 a citovaná judikatura). Viz také rozsudek ze dne 22. října 1998, ICO. N. GE.'90 a další (C-10/97 až C-22/97, EU:C:1998:498, bod 14). Bez ohledu na značné překrývání se zásady efektivity a práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny při jejich praktickém uplatňování se jedná o odlišné instituty, jejichž plné dodržování musí členské státy zajistit. Viz stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci An tAire Talmhaíochta Bia agus Mara, Éire agus an tArd-Aighne (C-64/20, EU:C:2021:14, bod 42). Viz také rozsudky ze dne 15. dubna 2008, Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, body 46 až 48); ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625, body 103 a 104; dále jen „rozsudek Inuit“), a ze dne 13. prosince 2017, El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960, body 26 až 30).

²⁹ – Rozsudek ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci) (C-746/18, EU:C:2021:152, bod 42).

³⁰ – Rozsudek ze dne 15. května 1986, Johnston (222/84, EU:C:1986:206, body 13 až 21) je raným příkladem obhajoby práva na účinnou soudní ochranu bez ohledu na existenci vnitrostátních procesních norem, která této ochraně bránila.

³¹ – Body 103 a 104.

zajistit dodržování práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva³². V takových případech musí vnitrostátní soudy uplatnit pravomoc rozhodnout o žalobě podané dotčenou osobou za účelem ochrany práv, která jí zaručuje unijní právo³³.

33. Soudní dvůr v usnesení *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise*³⁴ uvedl, že právo na soud není absolutním právem a podléhá například pravidlům, která stanoví lhůty pro podání žaloby. Tato pravidla však nesmí bránit jednotlivci ve volném přístupu takovým způsobem nebo v takové míře, aby byla zasažena samotná povaha práva, kterého se snaží domoci. Tato pravidla musí sledovat legitimní cíl a vztah mezi použitými prostředky a sledovaným cílem musí být rozumný a přiměřený³⁵. Pokud jde o aktivní legitimaci před vnitrostátními soudy, Soudní dvůr uvedl, že „[i] když v zásadě přísluší vnitrostátnímu právu, aby určilo aktivní legitimaci procesního subjektu a jeho právní zájem na podání žaloby, unijní právo nicméně vyžaduje vedle respektování zásady rovnocennosti a efektivity, aby vnitrostátní právní předpisy nezasahovaly do práva na účinnou právní ochranu [...]“³⁶.

34. Právo na účinnou soudní ochranu podle článku 47 Listiny neexistuje takřikajíc ve vzduchoprázdnu a musí být spojeno s právem, které unijní právo přiznává, nebo se svobodou, kterou zaručuje. Kdokoliv se může dovolávat článku 47 Listiny, aby u vnitrostátního soudu napadl akt, který přijal členský stát v rámci provádění unijního práva a který nepříznivě zasahuje do jeho právního postavení³⁷. V této souvislosti členské státy disponují značným rozhodovacím prostorem pro určení toho, co představuje porušování práva nebo svobody, a pro stanovení podmínek přípustnosti žalob a orgánů, ke kterým lze takové žaloby podat³⁸.

35. Žalobci v žalobě podané k předkládajícímu soudu předkládají tři argumenty pro účely prokázání své aktivní legitimace na základě unijního práva. Zaprvé se analogicky dovolávají práva, které unijní sekundární právní předpisy přiznávají sdružením na ochranu životního prostředí nebo jiným sdružením k podání žaloby. Zadruhé se dovolávají judikatury Soudního dvora, která stanoví, že za účelem ochrany právního státu a nezávislosti soudů musí být ve vnitrostátním právu k dispozici žaloba. Zatřetí žalobci tvrdí, že mají právo na podání žaloby na základě článku 12 Listiny.

³² – Rozsudek ze dne 14. května 2020, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 143 a citovaná judikatura)*. Viz také rozsudek ze dne 2. června 2022, *Skeyes (C-353/20, EU:C:2022:423, bod 54 a citovaná judikatura)*.

³³ – Žalovaný má za to, že rumunská pravidla o aktivní legitimaci v projednávané věci, jak jsou vykládána vnitrostátní judikaturou, jsou podobná pravidlům o aktivní legitimaci podle článku 263 SFEU. Podle mého názoru nemá toto srovnání pro projednávanou věc žádný zvláštní význam. Pravidla aktivní legitimace a požadavky mimo jiné na bezprostřední a osobní dotčení stanovené v článku 263 SFEU jsou specifické pro žaloby na neplatnost aktů unijních orgánů podávané k Tribunálu. Žaloby v oblastech pokrytých unijním právem podané u vnitrostátních soudů v zásadě podléhají zásadě procesní autonomie. V této souvislosti odkazují na věci T-530/22, T-531/22, T-532/22 a T-533/22 projednávané Tribunálem.

³⁴ – Usnesení ze dne 16. listopadu 2010, *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise (C-73/10 P, EU:C:2010:684, bod 53)*. Viz také rozsudek ze dne 28. února 2013, *Arango Jaramillo a další v. EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, bod 43)*, a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 23. června 2016, *Baka v. Maďarsko (CE:ECHR:2016:0623JUD002026112, bod 120)*.

³⁵ – Viz rozsudek ESLP ze dne 28. října 1998, *Pérez de Rada Cavanilles v. Španělsko (CE:ECHR:1998:1028JUD002809095, bod 44)*.

³⁶ – Rozsudek ze dne 19. března 2015, *E.ON Földgáz Trade (C-510/13, EU:C:2015:189, bod 50)*. Viz také rozsudky ze dne 13. ledna 2005, *Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10, body 18 až 21)*; ze dne 13. března 2007, *Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163, bod 36 a násl.)*, a ze dne 6. května 2010, *Club Hotel Loutraki a další (C-145/08 a C-149/08, EU:C:2010:247, body 74 až 80)*.

³⁷ – Rozsudek ze dne 11. listopadu 2021, *Gavanozov II (C-852/19, EU:C:2021:902, body 45 a 46 a citovaná judikatura)*.

³⁸ – Obdobně viz rozsudky ze dne 12. května 2011, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen (C-115/09, EU:C:2011:289, bod 55)*, a ze dne 23. dubna 2020, *Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18, EU:C:2020:289, body 60 až 65)*.

36. V některých případech unijní sekundární právní předpisy výslovně přiznávají sdružením aktivní legitimaci k podání žaloby k vnitrostátním soudům za účelem prosazování cílů, které tyto právní předpisy sledují. V oblasti ochrany životního prostředí přiznává čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy organizacím na ochranu životního prostředí právo podat žalobu pro účely přezkumu určitých konkrétních aktů nebo nečinnosti³⁹. V takových případech se má to, že organizace na ochranu životního prostředí mají dostatečný zájem nebo mají práva, která mohou být porušována, aby mohly vést řízení o takových žalobách. Článek 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy předpokládá, že členské státy přijmou právní předpisy, které poskytují širší, nebo dokonce neomezenou aktivní legitimaci k vedení řízení o určitých druzích žalob v oblasti životního prostředí: neukládá nicméně žádnou povinnost takové normy přijmout⁴⁰.

37. Článek 9 odst. 2 směrnice 2000/78/ES⁴¹ stanoví, že členské státy musí zajistit, aby sdružení, která mají v souladu s kritérii stanovenými vnitrostátními právními předpisy oprávněný zájem na zajištění dodržování ustanovení uvedené směrnice, mohla ve prospěch nebo na podporu žalobce s jeho souhlasem zahájit jakékoli soudní nebo správní řízení, které je k dispozici na podporu vymáhání plnění povinností podle této směrnice. Uvedené ustanovení neukládá členským státům povinnost přiznat sdružením aktivní legitimaci k podání žaloby za účelem vymáhání plnění povinností v případě, že poškozenou osobu nelze identifikovat. Členské státy mohou nicméně přijmout nebo zachovat ustanovení, která jsou příznivější pro ochranu zásady rovného zacházení než ustanovení uvedená ve směrnici 2000/78. Členský stát může sdružením přiznat právo podat návrh na zahájení řízení určeného pro vymáhání plnění povinností vyplývajících ze směrnice 2000/78 v případě neexistence identifikovatelného stěžovatele⁴².

38. Žádný unijní sekundární právní předpis nepřiznává sdružením soudců a státních zástupců aktivní legitimaci v řízeních, která mohou zahájit u vnitrostátních soudů za účelem dodržování zásad právního státu ve veřejném zájmu. Unijní právo neukládá ani nezakazuje členským státům, aby zavedly pravidla o aktivní legitimaci, která by umožnila takovým sdružením vést řízení o žalobách ve veřejném zájmu, nebo aby zavedly *actio popularis* v zájmu právního státu nebo nezávislosti soudnictví⁴³. Při neexistenci unijní právní úpravy⁴⁴ se musí taková sdružení v zásadě dovolávat vnitrostátních pravidel o aktivní legitimaci a jakýchkoliv práv, která by mohla umožňovat podání takových žalob.

39. Žalobci mají za to, že v souladu s rozsudkem ve věci A. B. mají aktivní legitimaci k vedení řízení, které u předkládajícího soudu zahájili, k ochraně zásad právního státu a nezávislosti soudnictví. Soudní dvůr v uvedeném rozsudku mimo jiné uvedl, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU brání takovým změnám vnitrostátní právní úpravy, které zbavují vnitrostátní

³⁹ – Za předpokladu, že splňují požadavky uvedené v čl. 2 odst. 5 Aarhuské úmluvy a jsou součástí „dotčené veřejnosti“, na kterou toto ustanovení odkazuje: rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK (C-243/15, EU:C:2016:838, bod 55).

⁴⁰ – Rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Deutsche Umwelthilfe (Schvalování motorových vozidel) (C-873/19, EU:C:2022:857, bod 49).

⁴¹ – Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

⁴² – Rozsudek ze dne 23. dubna 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18, EU:C:2020:289, body 61 až 63). To by bylo možné popsat jako umožnění členským státům zavést do svých vnitrostátních právních řádů určitou formu *actio popularis*. Viz také čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy.

⁴³ – Viz obdobně rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblica (C-896/19, EU:C:2021:311). Sdružení Repubblica registrované jako právnická osoba na Maltě, jehož předmětem činnosti je podpora ochrany soudnictví a právního státu, podala *actio popularis* proti předsedovi vlády Malty týkající se mimo jiné souladu ustanovení Maltské ústavy, která upravují jmenování soudců, s unijním právem. Obdobně viz rozsudek ze dne 6. října 2015, Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:655, body 29 až 41). Soudní dvůr potvrdil, že v řízení o předběžné otázce podle článku 267 SFEU přísluší předkládajícímu soudu určit účastníky řízení, včetně případných vedlejších účastníků řízení, ve věci, kterou projednává, s odkazem na vnitrostátní procesní předpisy.

⁴⁴ – Akt o podmínkách přistoupení ani rozhodnutí o MSO nepředpokládají přiznání takové aktivní legitimace. Viz zejména článek 39 uvedeného Aktu a přílohu IX tohoto Aktu.

soudy jejich pravomoci rozhodovat o žalobách podaných neúspěšnými kandidáty na funkce soudců, pokud tyto změny mohou vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti jmenovaných soudců⁴⁵.

40. Na rozdíl od okolností, které vedly k vydání rozsudku ve věci A. B., se řízení probíhající před předkládajícím soudem týká určení státních zástupců pověřených vyšetřováním a trestním stíháním soudců, nikoliv jmenování soudců. Záruky nezávislosti a nestrannosti, které unijní právo od soudců vyžaduje, brání vnitrostátní právní úpravě, jež může přímo ovlivňovat nebo nepřímo působit na rozhodování soudců, a tím vést k „neexistenc[i] zdání jejich nezávislosti nebo nestrannosti, jež může narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat“⁴⁶. Rozhodnutí udělující souhlas k zahájení trestního stíhání soudců musí být vydávána nebo přezkoumávána orgánem, který sám splňuje záruky neodmyslitelně spjaté s účinnou právní ochranou, včetně záruky nezávislosti. Již pouhá vyhlídka, že je možné žádat o povolení k trestnímu stíhání soudců a tohoto povolení se domoci od orgánu, jehož nezávislost není zaručena, může sama o sobě ovlivnit nezávislost soudnictví⁴⁷.

41. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nikterak nevyplývá, že by neúspěšní uchazeči o místo státního zástupce působící mimo jiné v Trestněprávním úseku PÎCCJ neměli oprávněný soukromý zájem, a tedy aktivní legitimaci podle vnitrostátního práva ke zpochybnění napadeného usnesení a zákona č. 49/2022, na němž je toto usnesení založeno. O mnoho důležitější patrně je, že ačkoliv rozsudek ve věci A. B. sice potvrzuje, že v určitých (omezených) případech mohou mít neúspěšní kandidáti na funkce soudců, jejichž zájmy byly nepříznivě dotčeny, podle unijní právní úpravy právo podat žalobu k vnitrostátním soudům pro účely prosazování zásad právního státu a nezávislosti soudnictví, toto právo nicméně nepřiznává takovým sdružením soudců nebo státních zástupců, jako jsou žalobci.

42. Pokud jde o článek 12 Listiny a svobodu sdružování, Soudní dvůr ve věci Komise v. Maďarsko (Transparentnost sdružení)⁴⁸ uvedl, že sdružení musí mít možnost vyvíjet činnost a působit bez neodůvodněného zásahu státu. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že by se na žalobce nebo jakékoliv jiné sdružení vztahovala jiná nebo přísnější pravidla o aktivní legitimaci, než která se vztahují na ostatní fyzické nebo právnické osoby. Jak plyne z bodu 33 tohoto stanoviska, právo na soud není absolutním právem. S výhradou ověření předkládajícím soudem mám za to, že neexistují důkazy o tom, že by pravidla o aktivní legitimaci v Rumunsku narušovala podstatu práva žalobců na soud, ani že by cíl sledovaný vnitrostátní právní úpravou byl neoprávněný nebo že by prostředky použité k dosažení tohoto cíle byly nepřiměřené. Na tomto posouzení nic nemění skutečnost, že stanovy sdružení Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ předpokládají zahájení určitých soudních řízení v rámci plnění jeho cílů. Činnost sdružení má být v zásadě vykonávána v souladu s právními předpisy, včetně pravidel o aktivní legitimaci.

⁴⁵ – Bod 150.

⁴⁶ – Rozsudek Asociația „Forumul Judecătorilor din România“, bod 197.

⁴⁷ – Rozsudek ze dne 5. června 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21, EU:C:2023:442, body 100 a 101).

⁴⁸ – Rozsudek ze dne 18. června 2020 (C-78/18, EU:C:2020:476, body 112 a 113).

Závěry

43. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr na první otázku položenou Curtea de Apel Pitești (Odvolací soud v Pitešti, Rumunsko) odpověděl následovně:

„Článek 2 a čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s články 12 a 47 Listiny základních práv Evropské unie, příloha IX Aktu o podmínkách přistoupení Bulharské republiky a Rumunska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, a rozhodnutí Komise 2006/928/ES ze dne 13. prosince 2006, kterým se zřizuje mechanismus pro spolupráci a ověřování pokroku Rumunska při dosahování specifických referenčních cílů v oblasti reformy soudnictví a boje proti korupci, nebrání vnitrostátní právní úpravě aktivní legitimace, která vyžaduje, aby sdružení soudců a státních zástupců prokázala oprávněný soukromý zájem ve smyslu vnitrostátního práva v rámci žaloby znějící na zrušení aktů údajně neslučitelných s nezávislostí soudnictví a právním státem.“